

Samenvatting marktconsultatie

Ten behoeve van de voorgenomen Europese Openbare aanbesteding van
plan- en regelsoftware onder de Omgevingswet

Datum: 18-10-2024

Versie: 1.0

Algemeen

Vraag: Bij een wijziging omgevingsplan, voorbereidingsbesluit, programma en omgevingsvisie willen we graag oefenen op de pre-omgeving en bij goedkeuren deze wijziging overzetten naar de prod-omgeving. Wat zijn, volgens u, de voors- en tegens om dit op deze manier te doen?

Samenvatting

Vanuit het DSO zijn er twee strikt gescheiden omgevingen: de pre-productie- en de productie-omgeving. De visie voor het gebruik van beide omgevingen is verschillend tussen de geconsulteerde software-leveranciers. Alle leveranciers geven aan dat de software dit ondersteunt, geautomatiseerd of handmatig.

Vraag: Wij zijn voornemens één perceel aan te besteden, waarbij plan- en regelsoftware tegelijk worden uitgevraagd, omdat wij met één partij willen schakelen voor zowel de plan- als de regelsoftware. Wij willen hier niet zelf tussen zitten. Welke voor- en nadelen ziet u als we beide softwarepakketten in één perceel uitvragen?

Samenvatting

Er zijn met name voordelen genoemd, of dit nu in de vorm van een partnerschap of een geheel geïntegreerd systeem is. Als aandachtspunt is genoemd dat de plansoftware en de regelsoftware verschillende expertise nodig is.

Vraag: Samenhangend met dat we voornemens zijn één perceel uit te vragen, zijn we voornemens een geïntegreerd pakket uit te vragen, waarbij de TR en plan kant zo goed samenwerken dat dit (lijkt alsof dit) in één softwarepakket is ingebed. Hierbij verwachten we dat de gebruiker wordt geholpen de reeks 'juridische regel-annotatie-toepasbare regel' actueel te houden. Het gaat hier om zowel beheer als consistentie. Hoe kunnen wij dit het beste uitvragen?

Samenvatting

Er is altijd een menselijke beoordeling nodig bij het aanpassen en actueel houden van de juridische en toepasbare regel. Uit de antwoorden blijkt dat we niemand uitsluiten als we vragen om inzichtelijk te maken voor welke activiteit een toepasbare regel opgesteld moet worden of aan te passen. De wijze waarop dit gebeurt verschilt.

Vraag: Welke kansen, voordelen en nadelen ziet u wanneer een ambtelijke organisatie twee gemeenten bedient?

Samenvatting

Alle antwoorden zien voordelen voor het bedienen van meer gemeentes vanuit één ambtelijke organisatie. Verschillende leveranciers ondersteunen dergelijke organisaties al. Veel van de genoemde voordelen zitten op de voor de gemeente organisatorische elementen. Er wordt minder ingegaan op de manier hoe de software hiermee omgaat. Duidelijk is echter dat beide gemeentes hun eigen aansluiting op het DSO-LV moeten krijgen met ieder hun eigen idn en dat iedere omgeving haar eigen autorisatiemogelijkheden moet hebben.

Vraag: Wat is uw visie op en ervaring in systeemintegratie (dwz. gegevensuitwisseling, functionele integratie en integratie van bedrijfsprocessen) met andere softwarepakketten (o.a. gegevensuitwisseling, functionele integratie en integratie van bedrijfsprocessen) met andere gemeentelijke softwarepakketten (o.a. geo, zaakstelsel, datawarehouse, dashboards, rapportages enz.)? Welke (on)mogelijkheden ziet u hierin en wat zijn de voor en nadelen van deze mogelijkheden tot systeemintegratie?

Samenvatting

Er zijn bij alle leveranciers verschillende integraties mogelijk met ieder hun eigen focus. Er zijn meer leveranciers die de architectuur van Common Ground hebben geadviseerd, ook voor andere software.

Vraag: Wat is uw visie op archivering, versiebeheer en tijdreizen in de plansoftware en de software voor Toepasbare Regels, zowel op het gebied van omgevingsdocumenten, regels en werkingsgebieden?

Samenvatting

Er zijn verschillende niveaus van archivering, versiebeheer en tijdreizen mogelijk. Van alleen het noodzakelijke tot gedetailleerde logging.

Proces

Vraag: Wijzigingen van omgevingsdocumenten moeten op enig moment worden aangeboden aan college en/of raad. Het is prettig als de software ons hierbij ondersteunt. We zien het voor ons dat we naast een viewer ook een soort oplegger maken waarin de verschillen worden geduid (was-wordt). In hoeverre kunnen wij van de software verwachten dat die ons in een oplegger (zowel een was-wordt tabel als verschilweergave op de kaart) ondersteunt in combinatie met de viewer?

Samenvatting

Viewers zijn in principe goed beschikbaar. In tekst kan de was-wordt weergave door elke softwareleverancier worden getoond, in de kaart niet.

Vraag: In navolging van bovenstaande vraag, hoe kunnen we wijzigingen in omgevingsdocumenten het beste delen met specialisten, ketenpartners en adviseurs, zoals planbureau, veiligheidsregio, omgevingsdienst, etc.?

Samenvatting

Er wordt in de antwoorden onderscheid gemaakt tussen derden die aanpassingen moeten (kunnen) maken en derden die alleen mogen raadplegen. Vaak wordt voor de laatste groep de viewer of een was-wordt uitdraai aanbevolen. Voor diegenen die moeten (kunnen) aanpassen wordt of (gedeeltelijke) toegang tot het ambtelijk softwarepakket of in de eigen software van die derde aangeraden. Dit laatste moet dan software zijn die goed via STOP kan uitwisselen, zodat dit ingelezen kan worden in de software van een andere leverancier.

Vraag: Wat is uw visie op het parallel voorbereiden en wijzigen (zie begrip parallel wijzigen in de bijlage) van het omgevingsplan in combinatie met de verschillende rollen voor medewerkers die nodig zijn en de ondersteunende rol van de software? Houd hierbij ook rekening mee dat iemand moet kunnen aantonen dat alle regels, annotaties, werkingsgebieden en toepasbare regels kloppen en dat we voor twee gemeenten werken.

Samenvatting

Regie door experts wordt in de antwoorden benadrukt als noodzakelijk, waarbij de software in meer of mindere mate inzicht kan bieden om keuzes te maken tussen afzonderlijke wijzigingstrajecten. We zijn ook gewezen op de 'best practice' procedures die de VNG hierover ontwikkeld.

Vraag: Wij werken met derden, zoals planologische en stedenbouwkundige adviesbureaus, en zijn voornemens hen in de eigen software te laten werken en deel-omgevingsdocumenten uit te wisselen naar ons omgevingsplan, -visie of programma. Daarnaast willen we delen van (alle) omgevingsdocumenten uitwisselen tussen Woerden en Oudewater waar dit relevant is. Hoe kunnen we dit het beste uitvragen? Graag ook ingaan op data en andere bestanden dan het omgevingsdocument.

Samenvatting

De plan-plan uitwisseling wordt niet door alle leveranciers van software ondersteund. Daarnaast wordt aangegeven dat dit tussen de verschillende aanbieders van plansoftware niet altijd kan en niet handig is voor consistentie. Voor het uitwisselen van delen van omgevingsdocumenten van Oudewater en Woerden wordt geen problemen gezien, zolang beide maar door dezelfde leverancier worden bediend.

Vraag: We zijn voornemens delen van omgevingsdocumenten te hergebruiken en uit te wisselen tussen Woerden en Oudewater. Op welke manier kunnen wij het beste de softwareondersteuning hiervoor uitvragen?

Samenvatting

De mogelijkheden variëren van eenmalig (initieel) overnemen van het omgevingsplan van de ene naar de andere gemeente tot aan het continu uitwisselen van delen van het omgevingsdocument. Daarbij wordt genoteerd dat het een op een overzetten van de informatie niet mogelijk is vanwege technische id's en de werkingsgebieden.

Vraag: Wat is uw visie op het importeren van geografie, het beheren van de werkingsgebieden en geografie in de plansoftware of buiten de plansoftware, het koppelen met een geo-database en het exporteren van geografie naar GIS/CAD- software? Graag per instrument beantwoorden.

Samenvatting

Alle leveranciers dragen oplossingen aan om het beheer en het tekenen van de werkingsgebieden bij de geo-vakafdeling te borgen in externe CAD en/of GIS-systemen. Enkele leveranciers merken daarbij op dat het beheer van de annotaties in relatie tot de werkingsgebieden binnen de plansoftware plaatsvindt. Voor het importeren en exporteren van geometrie wordt .gml door alle plansoftware ondersteunt, daarnaast benoemen enkele leveranciers de mogelijkheid om middels GIS/CAD-bestanden (zoals .shp) te importeren en exporteren.

Gebruiksvriendelijkheid

Vraag: Wij zijn voornemens met een regel- en begrippenbibliotheek (zie definitie in de bijlage) te gaan werken waaruit wij standaardformuleringen kunnen putten. De bibliotheek zelf is daarbij geen publiceerbaar onderdeel van het omgevingsdocument. Wat is uw visie op een dergelijke bibliotheek? Geef daarbij ook aan of de bibliotheek bruikbaar is van een documentspecifieke bibliotheek of een algemene bibliotheek.

Samenvatting

De visies op een dergelijke bibliotheek wisselen sterk, van onnodig naar noodzakelijk. Daar waar een dergelijke bibliotheekfunctie wordt aangeboden, wordt aangegeven dat de bibliotheek zelf nooit wordt gepubliceerd.

Vraag: Als werkorganisatie hebben we de rol van planjuristen, regelanalist, tekenaar en coördinator omgevingsdocumenten. Het is van belang dat de personen die een of meer van deze rollen vervullen gebruiksvriendelijkheid van de software ervaren. Het gaat dan onder meer om intuïtieve, overzicht, vinden van documenten en werkingsgebieden, versies ervan, uniformiteit, structureren en het voorkomen van menselijke fouten. Wat is uw visie hierop en hoe kunnen we dit het beste uitvragen in de aanbesteding?

Samenvatting

Alle leveranciers geven aan dat het mogelijk is om verschillende rollen in te richten, eventueel ook met een aangepaste schermindeling of workflow. Het is verstandig om bij de aanbesteding als wens aan te geven welke rollen wij graag willen kunnen inrichten.

Vraag: Wij willen graag een toepasbare regel kunnen afspelen voordat we deze publiceren en de software laten controleren of deze in taalniveau B1 is. Hoe kunnen we dit het beste uitvragen?

Samenvatting

Er is aangegeven om dit als wens op te nemen, niet als eis. Het B1 taalniveau dient altijd door een gebruiker te worden gecontroleerd.

Vraag: (Omvangrijke) Rapporten en PDF-documenten hebben geen plaats op regels op de kaart, maar zijn wel onderdeel van de toelichting van bijvoorbeeld een omgevingsplan. Wat is uw visie op hoe plansoftware hier de ambtelijke organisatie in kan ondersteunen?

Samenvatting

Bijna alle leveranciers geven aan dat de gemeente zelf moet voorzien in een website waar Pdf-bestanden behorend bij de motivering (zoals onderzoeken) moeten worden opgeslagen. Alle leveranciers bieden in de software de mogelijkheid om koppelingen te maken vanuit de software naar deze online opslaglocatie(s). Eén leverancier verwijst naar de officiële-bekendmakingen-website van de Rijksoverheid om bijlagen te publiceren.

Implementatie- en opstartfase

Vraag: Gemeente Woerden beschikt over een casco omgevingsplan in de software en heeft momenteel de bruidsschat nog niet in beheer genomen. Wij zijn voornemens na aanbesteding van de plan- en regelsoftware eerst de bruidsschat in beheer te nemen (middels technische publicatie, waarbij de leverancier de bruidsschat inlaadt en helpt met publiceren) en binnen een week hetzelfde reeds bestaande casco als pdf-bestand voor beide gemeenten in te laden (geautomatiseerd waarbij de leverancier ons helpt). Hoe kunnen we dit het beste uitvragen?

Samenvatting

De leveranciers geven aan de bruidsschat klaar te kunnen zetten en te helpen bij een technische publicatie. Een aantal leveranciers geeft aan dat de gemeente het huidige casco het beste op de pre-omgeving kan publiceren zodat de software dit kan inladen. Een pdf importeren is uitgesloten. In de uitvraag moet duidelijk naar voren komen of het casco alleen tekst bevat of ook annotaties en locaties.

Vraag: Wat is een realistische implementatietermijn? Geef daarbij aan hoeveel weken er nodig zijn na gunning om te starten met implementeren en hoe lang de duur is van de technische implementatie. U kunt hierbij randvoorwaarden aangeven, waarvoor de gemeente zelf moet zorgdragen.

Samenvatting

In principe 6 weken of korter. Hierin wordt over het algemeen ook de training aan medewerkers inbegrepen (uiteraard alleen als deze dan ook beschikbaar zijn) en kost de meeste doorlooptijd van deze 6 weken.

Vraag: Zoals alle gemeenten hebben we de taak om IMRO over te zetten naar werkingsgebieden in het omgevingsplan. Het handmatig omzetten naar STOP/TPOD is veel werk. Hoe kan de software met geautomatiseerde processen en werkprocessen ondersteunen en ontzorgen in deze taak? Wat is uw visie hierop en aan welke aspecten moeten we denken bij een uitvraag op dit onderwerp?

Samenvatting

De reacties geven aan dat het overzetten van IMRO naar werkingsgebieden grotendeels een eenmalige handmatige taak is. Hierin vindt het tekenen buiten de plansoftware plaats. Eén leverancier benoemt de mogelijkheid om de naamgeving van geometrie te automatiseren. Ook het inzetten van queries op gepubliceerde IMRO-plannen om bestemmingen over te nemen als werkingsgebieden wordt door een leverancier genoemd.

Vraag: Wij willen graag bijlagen aan een Omgevingsplan of een afbeeldingen e.d. aan een Toepasbare regel kunnen koppelen. Het DSO ondersteunt dit niet. Op welke manier kunnen wij het beste een oplossing hiervoor uitvragen?

Samenvatting

We kunnen dit het beste als wens uitvragen.

Ontwikkelingen/toekomst

Vraag: Welke toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot de standaarden en de software ziet u of verwacht u in relatie tot de voorgenomen aan te besteden opdracht?

Samenvatting

Alle leveranciers geven aan dat de standaarden voor berichtenverkeer zoals STOP/TPOD en andere API's mee zullen blijven ontwikkelen met de markt. Door gebruik te maken van SaaS-software worden wij daarin volledig ontzorgd door de leveranciers. Sommige leveranciers praten hiervoor actief mee bij o.a. Common Ground en Aan de slag. Advies is om op te nemen dat de leverancier deze ontwikkelingen actief volgt en op aanvullende functionaliteiten anticipeert.

Vraag: Wat is uw visie op duurzaamheid (zie ook begrip duurzaamheid in de bijlage) en hoe kunnen we het beste hierop uitvragen?

Samenvatting

In de reacties worden aspecten in vervoer van medewerkers, energieverbruik voor data genoemd. Eén leverancier noemde de Europese Sustainable Development Goals. We kunnen hierin het beste vragen naar de stappen die de leverancier al heeft genomen en de ambitie voor de (nabije) toekomst hierin.